

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M. K., správcu úpadcu Trnavské automobilové závody, štátny podnik v konkurze**, so sídlom T., so sídlom kancelárie T., S., zastúpeného In Medias Res, s.r.o., so sídlom T., S. proti odporkyni **H. P.**, bytom T.T., zastúpenej JUDr. Barborou Šrutekovou, advokátkou, so sídlom T., Hlavná č. 44, **o vypratanie bytu**, vedenej na Okresnom súde T. pod sp. zn. 21 C 62/2011, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v T. z 30. septembra 2013 sp. zn. 9 Co 10/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľ je povinný zaplatiť odporkyni trovy dovolacieho konania vo výške 67,88 Eur k rukám jej právnej zástupkyne do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd T. rozsudkom z 8. októbra 2012 č. k. 21 C 62/20011 - 140 žalobný návrh, ktorým sa domáhal navrhovateľ voči odporkyni vypratania bytu č. 19 na 3. nadzemnom podlaží bytového domu na C. ulici č. Xv T., zamietol. Zároveň priznal odporkyni náhradu trov konania v sume 221,26 Eur. V odôvodnení uviedol, že v konaní bolo preukázané, že vlastníkom bytu je spoločnosť Trnavské automobilové závody, štátny podnik v konkurze, ktorý nie je právnym predchodcom ani nástupcom spoločnosti TAZ, a. s. v likvidácii, s ktorou mal naposledy J. M. uzatvorenú nájomnú zmluvu, ktorá je absolútne neplatná. Dospel k záveru, že k uzavretiu nájomnej zmluvy došlo konkludentne na dobu neurčitú, keďže bolo preukázané, že navrhovateľ minimálne od roku 2008 (najneskôr dňom, kedy navrhovateľ prvý krát prijal od odporkyne platbu za užívanie bytu), prijímal a prijíma až doposiaľ od nebohého J. M. a následne od odporkyne platby za užívanie predmetného bytu, čím dal jednoznačne najavo, že rešpektuje užívacie právo k bytu.

Krajský súd v T. na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 30. septembra 2013 sp. zn. 9 Co 10/2013 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa ako i s jeho právnym posúdením veci. Pokiaľ navrhovateľ po dobu dva a pol roka (20. novembra 2008 – 21. apríla 2011) pristupoval k odporkyňi ako nájomcovi, jej postavenie nijako nespochybnil, nájomné mu riadne platila a on tieto platby prijímal a tiež z jeho vystupovania bola zjavná vôľa aby byt užívala za odplatu, je v súlade s princípom ochrany dobrých mravov a výkladu vôle v prospech toho, kto koná dobromyseľne, konštatovať, že nájomná zmluva medzi účastníkmi vznikla konkludentne.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa v celom rozsahu podal navrhovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ďalej, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods.2 písm. c/ O.s.p.) a odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudky súdov oboch nižších stupňov a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Bol toho názoru, že ak odvolací súd v rámci hodnotenia dôkazov nevzal do úvahy výsledky vykonaného dokazovania, jeho rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Namietal, že súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Namietal, že oba súdy dospeli k nesprávne zisteniu, resp. k nesprávne právnemu posúdeniu, pričom sa nevyporiadali s tvrdením, že nájom ani konkludentne vzniknúť nemohol, lebo absentovala vôľa dovolateľa. V prípade pridržania sa argumentácie súdov v rozsudkoch, týmto zasahuje v celom rozsahu do vlastníckeho práva dovolateľa. Odníma mu nielen možnosť konať pred súdom, ale znemožňuje mu akýmkoľvek spôsobom právne posúdiť osoby, ktoré užívajú byty úpadcu. Do dňa vykonania obhliadky nebolo jasné, kto byt aktuálne užíva. Má za to, že k uzatvoreniu nájomnej zmluvy nedošlo, jediný vzťah medzi dovolateľom a odporkyňou existuje z titulu bezdôvodného obohatenia. Pri konštatovaní súdmi, že nájomná zmluva vznikla konkludentne sa však nevyporiadali s otázkou doby trvania zmluvy, Súdy svoje rozhodnutie založili výlučne na jednom názore a zapríčinili tým nielen nesprávnosť a nezákonnosť rozsudkov, ale aj ich nepreskúmateľnosť. Nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa a rozsudku odvolacieho súdu

pri posúdení zásadnej otázky postihuje rozsudky súdov oboch stupňov inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd tým, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom svoje rozhodnutie založil na tom, že nájomný vzťah vznikol na základe konkludentne uzavretej nájomnej zmluvy, sa dostatočne nezaoberal všetkými skutkovými a právnymi otázkami, keď aplikoval na prejednáváný prípad analógiu legis všeobecnej právnej úpravy Občianskeho zákonníka, pričom existuje špeciálna úprava (ZoKR). V tomto prípade ide o nezákonné rozhodnutie zakladajúce dôvod na podanie mimoriadneho dovolania.

Odporkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa uviedla, že rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny a žiadala dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Navrhovateľ dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež na povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k procesnej vade spôsobujúcej zmätočnosť, skúmal dovolací súd, či

v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p.. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým inak nie je dovolanie prípustné. Právne relevantné nie je však samo tvrdenie dovolateľa o takejto vade, ale iba zistenie, že v konaní k tejto vade skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namieta, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. O túto vadu konania ide v prípade procesne nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred súdom konať a uplatňovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

So zreteľom na navrhovateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Navrhovateľ vytýkal odvolaciemu súdu nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa cit. čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské

práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však *nemusí* dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd postačujúco odôvodnil svoj rozsudok, ktorým nadviazal na rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý ako vecne správny potvrdil. Podľa dovolacieho súdu nižšie súdy dostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia; ich zdôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p.), je v ňom vysvetlené, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzali

aj ako vec – zistený skutkový stav – právne posúdili. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu; takýto prístup reflektuje aj ostatne citovanú judikatúru ESĽP. V prípade, ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým – ako už bolo spomenuté – tvorí jeden celok.

Dovolanie je tiež odôvodnené nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

Dovolateľ namietal nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa a rozsudku odvolacieho súdu pri posúdení zásadnej otázky, čo postihuje rozsudky súdov oboch stupňov inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska dovolateľom tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť

k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde). Samotné totiž prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie vyššie, kde nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov rozsudkov oboch súdov posudzoval podľa § 237 písm. f/ O.s.p..o

Nakoľko v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní (procesne) úspešnej odporkyňi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešná odporkyňa v dovolacom konaní podala návrh na uloženie povinnosti nahradiť jej trovy tohto konania spolu s ich vyčíslením vo výške 135, 76 Eur za 2 (dva) úkony právnej služby á 60,07 Eur + režijný paušál 7,81 Eur. Dovolací súd jej priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby, ktorú poskytol vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu navrhovateľa z 27. decembra 2013 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení platnom v čase vykonania úkonu (ďalej len „vyhláška“)]. Za právny úkon – prevzatie a príprava právneho zastúpenia - vzhľadom na zastupovania odporkyne v predmetnej veci aj pred oboma súdmi nižšieho stupňa považoval za úkon, ktorý nie je v súlade s účelným uplatňovaním, prípadne bránením práva, lebo právny zástupca predmet sporu už podrobne poznal, preto nebolo potrebné sa s ním opätovne oboznamovať. Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 vyhlášky vo výške 60,07 Eur (1/13), čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne

prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (7,81 Eur) vyhlášky)] predstavuje spolu 67,88 Eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. marca 2015

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová